

DOWN

AUSTRALISKA NYA ZEELÄNDSKA VÄNSKAPSFÖRENINGEN ☆ WWW.AUSTRALIEN-NYAZEELAND.SE

UNDER

NR 4 / 2016

TONGARIRO ALPINE CROSSING *- Vandring i en hobbits fotspår*

Besök på
DOWN UNDER BAR
i Göteborg

ROADTRIP ESSENTIALS

*Vilse i Nya Zeeland och äggläggning på Heron Island / Abel Tasman National Park
Jordskalv på Nya Zeeland / Nya Zeeland - en seglarnation / Perth - en stad med många sidor
Verkligheten kan överträffa drömmar / Nyheter & medlemsförmåner*

Besök
**VÄNSKAPSFÖRENINGENS
HEMSIDA**

På hemsidan hittar du senaste nytt om evenemang, nyheter, medlemsförmåner och tips. Du kan läsa artiklar, reseskildringar och få information om working holiday, visum mm.

WWW.AUSTRALIEN-NYAZEELAND.SE

Bli medlem

I AUSTRALISKA NYA ZEELÄNDSKA VÄNSKAPSFÖRENINGEN

Medlemsavgift 200:- kalenderår. Förutom vår medlemstidning erhåller du en mängd rabatter hos företag och föreningar som vi samarbetar med. Att bli medlem utvecklar och lönar sig! Inbetalning till PlusGiro konto 54 81 31-2. Uppge namn, ev. medlemsnummer och e-postadress.

Inför det här numret av Down Under träffar vi Kim Ellis som i över 20 år drivit australisk pub och restaurang i Göteborg. Det blev både intervju och rundvandring i restaurangen Down Under Bar på Andra Långgatan 5. För oss som inte har möjlighet att resa Down Under denna vinter/sommar kanske ett besök här kan stilla längtan till fjärran breddgrader.

Till vår stora glädje har vi inför den här utgåvan fått in flera spännande artiklar där vi bland annat får följa med på rundresa på västkusten i Australien. Det blir även vandring i en hobbits fotspår på Nya Zeeland. Vi besöker vackra Albert Tasman National park i NZ samt en av världens mest isolerade städer, Perth i WA. Vi går mot ett nytt år och jag vill tacka alla våra medlemmar för det gångna året. Jag hoppas att ni vill vara med oss som medlemmar även 2017 och tillsammans utveckla föreningen på bästa sätt.

Oavsett om ni befinner er i värmen Down Under eller i kylan i Sverige vill jag passa på att önska er en riktigt God Jul och Gott Nytt År.

Lars Wallin
Chefredaktören

DOWN UNDER
c/o Erwin Apitzsch
Nordmannavägen 4
224 75 Lund

ISSN 2001-1121

www.australien-nyazeeland.se

REDAKTION
Chefredaktör: Lars Wallin
lars.wallin@australien-nyazeeland.se
+46 73 7544 020

Ansvarig utgivare: Erwin Apitzsch
erwin.apitzsch@australien-nyazeeland.se
+46 70 8144 865

Annonsering: Tomas Eisner
tomas.eisner@australien-nyazeeland.se
+46 8 458 05 57

Layout: Elisa Heleä
Framsida: Tongariro Alpine Crossing
Foto: Karin Lindberg

Redaktionen delar ej nödvändigtvis åsikter som framförs i artiklar.

Tongariro Alpine Crossing 5

Down Under Bar 7

Roadtrip Essentials 16

INNEHÅLL

4 ORDFÖRANDEN HAR ORDET

9 VILSE I NYA ZEELAND
OCH ÄGGLÄGGNING
PÅ HERON ISLAND

10 ABEL TASMAN NATIONAL PARK

12 JORDSKALV PÅ NYA ZEELAND

13 NYA ZEELAND
– EN SEGLARNATION

NYHETER &
MEDLEMSFÖRMÅNER 14

PERTH – EN STAD
MED MÅNGA SIDOR 15

VERKLIGHETEN KAN
ÖVERTRÄFFA DRÖMMAR 18

BLI MEDLEM 19

ORDFÖRANDEN

Erwin Apitzsch har ordet

Så har det hänt igen, en kraftig jordbävning med flera efterskalv i Nya Zeeland. Denna gång med epicentrum omkring 90 kilometer nordost om staden Christchurch. Det första skalvet hade magnituden 7,8 på Richterskalan och utlöste en flodvåg på omkring en meter som slog in mot Sydön. Tyvärr med dödsfall som följd då minst två personer ska ha omkommit. Händelsen påminde mig om jordbävningen som jag var med om på flygplatsen i Christchurch den 23 december 2011. Obehagliga minnen då man plötsligt befinner sig i en situation som man inte kan kontrollera.

Från paradiset till helvete. Så kan man sammanfatta Amnesty Internationals beteckning av situationen på ön Nauru i Söderhavet. Där har Australien inrättat ett flyktingläger för att hindra flyende människor som sjövägen försöker ta sig till australiskt territorium. Det man vill komma åt med de hårda åtgärderna är att sätta stopp för flyktismugglingen. Det har, enligt Amnesty International, resulterat i omfattande hälsoproblem hos flyktingarna, övergrepp och korruption. Det har lett till att människorättsorganisationen har kallat flyktinganläggningen "ett fängelse under bar himmel".

Från det negativa till det skojiga. Lundastudenterna sätter varje höst upp ett spex med historisk anknytning. I år ges Lundaspexet Cook. I centrum för historien, som på lundensiskt manér blandar historia med nutid, står upptäcktsresanden James Cook som återvänder till England efter en resa där han skulle ha kartlagt Australien. Året är 1768 och James Cook bemöts av jubel när han ankommer i Portsmouths hamn. Han skryter om sin fantastiska resa fylld av äventyr och förlustelser. Det framkommer dock ganska snabbt att han glömt den lilla detaljen med just kartläggningen. Då får han order om att slutföra sitt uppdrag och ger sig, tillsammans med den ståtliga Joseph Banks, återigen ut på en resa över haven. Rivaliteten mellan dem och själva resan är det viktigaste i spexet. Studenterna har varit hänsynslösa till den historiska sanningen och tycker själva att spexet är väldigt roligt. Hoppas att de som inte hade möjligheten att se spexet live i slutet av november får en möjlighet att se det digitalt i ett senare skede.

TV-reportern Anne Lundberg har i åtta program med namnet "Landgång" besökt olika platser i världen för att besöka kockar i spännande exotiska miljöer och lära sig matlagning under exotiska förhållanden. I det åttonde och sista programmet besökte hon "The outback" i södra Australien. När jag tittade på programmet trodde jag att det huvudsakligen skulle handla om mat, men det jag mest fastnade för var intressanta fakta och naturbilderna. The outback är känt för de röda sanddynerna och är till 80

procent obebyggd. Det startar "Där handslaget är stadigare och leendet bredare". Man kan vända sig om i 360 grader och inte se annat än ett torrt ökenlandskap.

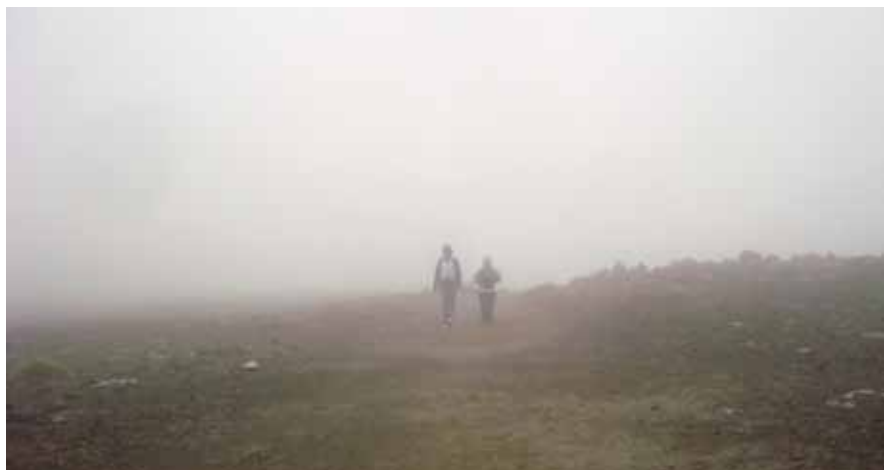
I slutet på 1800-talet kom cirka 25 000 svenskar till Australien och idag är 8 200 svenskar bosatta där. I Coober Pedy, som är orten för världens största opalbrytning, bor hälften av befolkningen i bostäder nio meter under jorden med en konstant temperatur på 21-24 grader. I ett område där det ofta är över 40 grader varmt kan det vara ett välkommet alternativ att bo under jordytan. En annan fördel är att man slipper kostnaden för uppvärmning och luftkonditionering.

Programmet hade också ett inslag från Prairie Hotel i byn Parachilna med bara tre invånare. Hotellet öppnades 1876 och här finns en gourmetrestaurang, en bar och ett konstgalleri. Som kuriosum kan nämnas att ett tre kilometer långt tåg passerar byn varje dag. Aboriginernas historia, en svensk emigrants olivodling och ett barnhem för föräldralösa kängurur belystes också i programmet. Vilken mat som lagades har jag däremot glömt. Om du vill se programmet kan du gå in på www.svt.se och söka efter "Landgång".

Vi har gjort en undersökning om vad våra medlemmar tycker om på vilket sätt vi ska publicera vår tidskrift Down Under – i pappersform, digitalt eller både och? Undersökningen visar att, av de 153 medlemmarna som svarade, de flesta vill ha kvar tidskriften i pappersform med motiveringen att "det är så härligt att slå sig ner i soffan med ett nytt nummer av Down Under" och "vi brukar ha den framme så att fler i familjen och vänner kan inspireras av den". Det tycks också finnas en beredskap att acceptera en högre medlemsavgift för att få behålla tidskriften i pappersformat. Många som vill ha kvar Down Under i nuvarande form har dock förståelse för att en digital utgivning är bättre ur miljösynpunkt, vilket kan sammanfattas i svaret "trevligt med papperstidning, men helt ok med digital version". Några är dock för en modern utgivning och förstår att alla fyra numren utges digitalt.

I svaren framkommer också att Down Under är mycket uppskattad "jättebra tidning och alltid bra reportage" och den största anledningen till att vara medlem. Styrelsen har beslutat att ge ut Down Under i pappersform 2017 och att göra en ny undersökning inför 2018 års utgivning.

Till sist vill jag uppmuntra alla läsare att bidra med era kunskaper, erfarenheter och tips i likhet med vad en av våra medlemmar skriver "Nu fyller jag snart 75 och får kanske tid att skriva en artikel någon gång". Välkommen med ditt bidrag. Det ser vi fram emot! ★

TONGARIRO ALPINE CROSSING

- Vandring i en hobbits fotspår

Text & Foto: Karin Lindberg

På Nya Zeelands norra ö finns en plats där hobbits, orcher och andra fantasifigurer kämpat på liv och död i filmatiseringen av JRR Tolkiens bok "Sagan om Ringen". Det är en karg och ogästvänlig plats där vulkanisk aktivitet lurar i underjorden och het ånga ryker och pyser ur klippskrevorna. Här slår vädret om på bara några minuter och sol byts mot dimma och isande snålblåst och tillbaka till sol igen i en nyckfull lek. Trots detta sägs det att den här platsen erbjuder en av de bästa dagsvandringarna man kan hitta i Nya Zeeland, ja kanske till och med i världen, och nyfiken som jag är åkte jag dit för att se efter om det stämmer.

Tongariro Alpine Crossing

Vid foten av Mount Tongariro, som ligger i Nya Zeelands äldsta nationalpark Mount Tongariro National Park, börjar äventyret. Här startar Tongariro Alpine Crossing, en vandringsled på 19,4 kilometer som går genom ett aktivt vulkanområde med skiftande natur. Det är stundtals fysiskt krävande etapper men om du har tur med vädret blir du belönad med fantastiska vyer över landskapet som är både dramatiskt och vackert på samma gång.

Dagen då jag tar mig an denna vandringsutmaning skiner solen från en klar himmel. Luften är kall och frisk och den omliggande fjällnaturen är fortfarande fuktig av morgondagg. Jag är här i början på januari och delar stigen med ett 30-tal andra äventyrslystna. Vi har alla åkt hit med buss och hoppas att vi kommer att ta oss över berget och nå upphämtningsplatsen inom utsagd tid. Leden går från ena sidan av berget och ner på den andra och vandringen sägs ta åtta timmar, minst.

Jag möter ett äldre par i 70-års åldern som ger intryck av att vara inbitna vandrare då de bär ordentliga skodon, vindjackor och lätta ryggsäckar.

De talar om att de gått leden flera gånger och de brukar gå på sådär 7 – 7 ½ timme. Jag berättar att det är mitt första besök här och de önskar mig lycka till och hoppas att jag ska få bra sikt på toppen. De går iväg med hurtiga steg medan jag tar fram kameran och dokumenterar mina första steg på leden. Stigen går lätt uppåt och skaran av vandrare sprids sakta ut. De stannar och tar in vyerna, fotograferar och vilar fötterna som ibland snubblar till på en uppstickande sten.

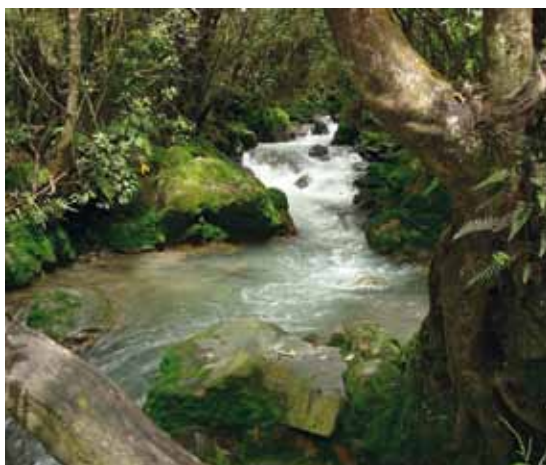
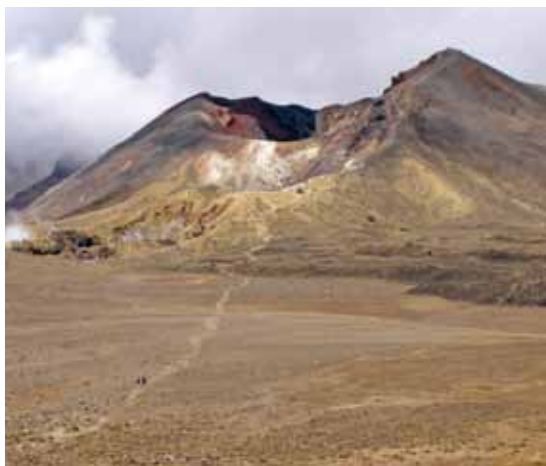
Varierande landskap och väder

Efter någon timme i dalen börjar en rejäl stigning, den så kallade "Devil's Staircase". Mina, till en början, raska steg avtar lite när mjölksyran efter en stund gör sig påmind och på en avsats stannar jag och vilar benen. Utsikten över dalen är fin och i smyg kikar jag efter det hurtiga pensionärsparet. Medan jag står där på avsatsen blåser det upp. Solen försvinner när molnen drar in och samtidigt börjar det duggregna. Jag tar fram regnjacka och drar på mig mössa och vantar, och redo för busväder fortsätter jag stigen uppför bergssidan.

Så småningom blir landskapet lite flackare och grusgången övergår i hårt packad sand. Här finns ingen tydlig stig att följa, utan jag går efter ledmarkeringar på trästolpar som sitter på jämna mellanrum framför mig. Spänningen stiger när leden lotsar mig rakt in i dimma så tät att markeringarna försvinner ur sikte. Insvept i dimman ser jag ingenting annat än några tiotal meter framför mig, men lika plötsligt som dimman kom lättar den och solen börjar lysa från en klar himmel.

Vulkaner och mineralsjöar

När dimman lättat ser jag att jag står i utkanten av en vulkankrater. Allt

är torrt och stilla och ingen ånga eller minsta antydan till utbrott syns till, men visst är det lite hissnande att stå i en vulkankrater. Områdets vulkaner är mer eller mindre aktiva och ett år efter mitt besök 2012 fick Mt Tongariro ett mindre utbrott där sten och aska spriddes över vandringsleden. Ingen människa skadades men Ketatahi Hut fick skador på taket och leden stängdes i fyra dagar.

Jag klättrar uppför kraterns branta ringvall och måste använda händerna ibland för att hålla balansen. Grus rullar och far under mina fötter och på toppen, uppe på åsen, går det lika brant ner åt andra hållet. Jag stannar till och ser mig omkring och i det klara vädret kan jag se toppen av Mount Tongariro och strax nedanför de grönbå Emerald Lakes, färgade av urlakade bergsmineraler. Ju närmare jag kommer sjöarna desto starkare bli lukten av dåliga ägg. Det är underjordisk gas som smyger sig upp ur sprickor och håligheter och vinden sprider den illaluktande odören över det närmsta landskapet.

För att komma ända ner till sjöarna hasar och rutschar jag och de andra vandrarna i rullgruset. Fötterna slinter hit och dit i bästa serietidningsstil och både en och annan drar på smilbanden. Väl nere kan jag tippa några deciliter grus ur skorna medan jag blickar ut över Emerald Lakes. De är ännu mer färgstarka och fascinerande på nära håll och lyser i fin kontrast mot det omgivande landskapet, som skiftar i orangebrunt till olika grå nyanser och mörkaste svart.

Jag knyter skorna, lyfter blicken och ser ut över den närliggande Central Crater. Kratern liknar en stor slätt och stigen slingrar sig över den som ett ljust snöre. Långt bort ser jag ännu en brant resa sig och jag laddar mentalt för vad som komma skall. Halva vägen är nådd och halva är kvar.

Att gå i en vulkankrater är mäktigt. Jag går tyst över slätten och tar in skillnaderna i landskapet: tilltrampat grus som knastrar under mina fötter, höga vulkaner som sträcker sig mot en blå himmel ovanför mig och runt omkring kan man på flera platser se resterna av förstelnade lavaflöden.

När jag klättrat uppför branten på andra sidan möter mig en ny vacker syn, ännu en sjö. Klarblå och nästintill cirkelformad glittrar den som en liten juvel i solskenet. Det är Blue Lake, en helig sjö för maoristammarna i området. Stigen går längs dess steniga strand innan den viker av och påbörjar sista etappen nerför berget. Jag tittar tillbaka bort över Central Crater och Mount Tongariro. Vyn som möter mig är minst sagt dramatisk. Vilken kuliss. Mount Ngauruhoe tornar upp sig i bakgrunden med sina 2 287 m och längst fram visar Mount Tongariro sin trasiga och söndersprängda sida. Het ånga formar rökpelare som stiger här och där och de kontrasterar starkt mot de tunga, robusta bergen. Det är en krigsscen redan innan filmeffekterna lagts på och det råder ingen tvekan om varför Peter Jackson ville filma "Sagan om Ringen" här.

Det går utför

Sista biten av Tongariro Alpine Crossing går i sicksack nerför bergssidan. Det är den tuffaste sträckan på hela leden då den konstanta lutningen är påfrestande för knän och fot-sulor. En bit ner ses snart gräs och låga buskar och det är skönt för ögat att få se grön växtlighet igen då den står i stor kontrast till det gråstenlandskapet vi just passerat igenom.

Vulkanerna fortsätter att påminna oss om dess existens och det ryker och pyser ånga ur en stor klippskrevla inte långt från stigen. Det är ingen tvekan om vem som bestämmer här i nationalparken och berget är noga med att påpeka fakta.

Sakta men säkert kommer den låga skogen emot oss och när jag når skogsbrynet tittar solen fram. Vinden har mojnät för längesen och solen värmer. Jacka och mössa åker av samtidigt som fötterna brinner i skorna. Det är väldigt lockande att stoppa de ömma och varma fötterna i bäcken intill stigen, men vetskapen om att någonstans där nere i dalen väntar en buss med ett mjukt säte får mig att vandra vidare.

Vägen är målet

När jag når uppsamlingsplatsen möts jag av ett gäng trötta men upprymda vandrare. Ett glatt sorl välkomnar mig ut ur skogen och plötsligt hejar någon på mig och undrar hur det gått. Det är det hurtiga pensionärsparet som sitter och vilar i gräset. De ler glatt och vi byter några ord om dagens strapats som gett mig en liten hint om hur det var för Frodo att vandra i Mordor. Jag är väldigt glad över min prestation och jag håller helhjärtat med tidigare vandrare om att det här är en fantastisk vandring helt klart värd att gås en gång i livet. Minst. ★

DOWN UNDER BAR

- en smak av Australien i Göteborg

På en backpackerresa i Europa 1989 fick Kim Ellis smeknamnet Dingo, efter en kväll på dansgolvet blev det Dancin' Dingo, något som även blev namnet på hans första restaurang i Sverige.

Text & Foto: Lars Wallin

Vi träffas en småkyllig novemberfredag på ett av hans favoritcaféer vid Järntorget i Göteborg. En stad som varit hans hem sedan tidigt 1990-tal. Kim Ellis som jag inte sett på många år, det kan vara så långt tillbaka som 1994 då han lyckades boka en av Australiens absolut största ikoner till sin då relativt nyöppnade restaurang sprudlar fortfarande av energi och den så typiskt varmt generösa australienandan. Artisten i fråga var Paul Kelly som kanske kan ses som något av Australiens motsvarighet till Bruce Springsteen. Han har skrivit klassiker som exempelvis *From little things big things grow*, *Dumb Things*, att se honom live på denna lilla pub var minst sagt exklusivt, en fantastisk kväll. Dancin' Dingo Pub & Restaurang hade sin premiär den 17 juni 1993 och var en klassisk australisk pub som låg helt rätt i tiden. Vid slutet av 1980-talet och början av 1990-talet vallfärdade svenskar till drömlandet Australien. Det dröjde inte länge innan Kim öppnade ytter-

ligare en restaurang med samma namn på Södermalm i Stockholm. Kim berättar att det var en slitsam tid att ensam driva båda restaurangerna, och det blev många timmars pendlade mellan Göteborg och Stockholm. Att det blev Sverige och inte Queensland, där Kim är född och uppväxt cirka 15 mil väster om Brisbane beror på den dröm som föddes under hans ryggsäcksresa i Europa 1989. Första planen var att öppna något vid kusten i Portugal, men ödet ville något annat. Vid en resa i England fick han telefonnumret till en kompis mamma om han av någon anledning skulle hamna i Sverige. Det gjorde han. Idag bor Kim vid Kungstorget med sin svenska fru och hans arbetsplats är endast några minuters promenad bort. Efter en något turbulent tid med uthyrning av restaurangerna som inte fungerade optimalt blev det något av en paus mellan 2013 och 2015 då Kim Ellis tillsammans med sin nya affärspartner Ronan Morgan öppnade Down Under Bar. Nu på en väl

vald adress, Andra Långgatan 5, som om det hade varit i Australien hade haft sin motsvarighet på exempelvis Lygon Street, Brunswick i Melbourne eller King Street, Newtown i Sydney. Adresser som lockar unga som gamla, lokalbor och turister av den enkla anledningen att det är här det händer något, här är ett myller av restauranger, pubar, skivaffärer, caféer och så vidare. Vi tar bakvägen in på Down Under Bar där vi möter Ronan Morgan och vi får en rundtur i restaurangen. Kim förklarar deras affärsidé och vad gästerna kan förvänta sig när de besöker Down Under Bar. I ena hörnet har vi en TV-hörna där vi visar allt inom australisk sport, det kan vara AFL Aussie rules, rugby, fotboll och simning. På en direkt fråga avslöjar Kim att rugby ligger honom varmast om hjärtat. Mina vänner i Melbourne förespråkar oftast AFL Aussie rules och de har låtit mig förstå att det här är en viktig fråga i Australien. I Queensland är det rugby som gäller och i Victoria AFL. Kim berättar att de medvetet undvikit TV-skärmar i de övriga delarna av restaurangen. Hur det än är, står det en tv-skärm på så dras blickarna dit och vi vill undvika det när exempelvis familjer, par eller kompisar är ute för att ta en öl och äta tillsammans. De är ju här för att umgås. På tal om öl så erbjuder Down Under Bar det största urvalet av australiskt öl i Sverige, här finns allt från den gamla klassikern VB till Coopers samt mikrobryg-

gerier med både Pale Ale och IPA. Givetvis finns det även ett stort urval av viner från Down Under. Vad vore en australisk restaurang utan nationalrätten paj, på menyn finns därför flera genuina och hemlagade Aussie Pies. Kim berättar att de arrangerar Quiz på tisdagskvällarna, det är fri entré och frågorna handlar om lite av varje. Onsdagskvällarna är vigda åt akustisk livemusik. Öppettiderna är: Tisdag – Torsdag klockan 17.00 – sent. Fredag 16.00 – 01.00. Lördag 17.00 – 01.00. Söndag 17.00 – sent. Personalen i baren är som regel från Australien men ibland dyker det upp någon nyzeeländare, de är ok de också säger Kim och skrattar. Vill man träffa många australiensare så rekommenderar Kim att man kommer och firar Australia Day, Australiens nationaldag den 26 januari på Down Under Bar. Vi hade fullt hus senast, jag blev faktiskt över askad över att det fanns så många australiensare i Göteborg, det var både de som bosatt sig i Sverige, studenter och gästarbetare. Det blev en fantastisk kväll och nationaldagsfirande. Saknar du Down Under, språket, maten och drycken? Varmt välkommen till oss på Andra Långgatan 5 i Göteborg. See ya! ★

www.downunderbar.se

www.facebook.com/downunderbarGBG

VILSE I NYA ZEELAND

och äggläggning på Heron Island

Text & Foto: Birgitta Eriksson

Konstgjorda upplevelser är inget vi känt behov av under våra vistelser i vare sig Australien eller Nya Zeeland. Varje dag, timme och stund är så fyllda av intryck, scenarier och händelser att våra sinnen har fullt upp att hinna med ändå. Lagom till kaffedags och ungefär halvvägs mellan Haast och Queenstown stannar vi till vid ett turistcenter i Wanaka som redan för cirka tio år sedan väckt vår nyfikenhet. Inte heller vid vårt förra besök år 2013 kunde vi motstå frestelsen att stanna till i Wanaka på väg från Queenstown för att uppleva Puzzle World. Puzzle World ligger på slätten utanför Wanaka, vackert inramat av de kulissliknande bergen i fjärran.

Redan på väg till det inledande toalettbesöket drar man efter andan – den skickligt tredimensionella målningen får oss att tro att vi klivit rakt in i en romersk toalett. När vi visat bilden där min man stoppar ner handen i en toalett blir folk generat förskräckta. Efter att ha spenderat många timmar och mil i bilen kan det vara skönt med en bensträckare i den så kallade labyrinten. Uppgiften är att försöka ta sig fram till, och upp i de fyra tornen i labyrintens hörn – det blåa, gröna, röda och gula tornet. Ordningföljden får man själv välja. Det var snart avklarat på ungefär en halvtimme. Men det var först då den verkliga utmaningen kom, att hitta utgången. Labyrinten förde oss runt till samma hörn, uppför trappor, nerför trappor, tillbaka igen. Det blev många "hello again!", samt både skratt och suckar innan vi efter en dryg timme hittade utgången. Det gäller att hålla ihop i labyrinten, särskilt om man har små barn med sig.

Vid det något försenade, men efterlängtrade kaffet kunde vi med beundran ge akt på en familj med fem barn som tycktes ha klarat av labyrinten utan att tappa bort någon. Även vid kaffebordet kan man för övrigt försöka lösa pusselproblem – alla bord är utrustade med olika knepigheter. Vill man bli ännu mer förvirrad kan man gå ett varv i avdelningen med allehanda synvillor.

Äggläggning i fullmånens sken

Nej vi är inga snorklare, men man behöver inte dyka för att uppleva naturens under på öarna i barriärreven utanför Australiens östkust, till exempel Heron

Island. Våra minnen är drygt tio år gamla och tillhör sådant som vi ofta berättar om för tålmodigt lyssnande vänner.

Redan när man närmar sig Heron Island känns det som att vara med i en äventyrsfilm. Det gamla rostiga vraket sätter fantasin i rörelse. Hur har det hamnat där, och när? Vi forskade dock inte vidare i det. Däremot utforskade vi lite av revet närmast ön där man kan promenera. Vi såg en hel del koraller samt sjöstjärnor och andra konstigheter. Däremot inte så många fiskar, då får man ge sig ut i djupare vatten.

Runt ön kan man promenera på ungefär en halvtimme – om man går utan avbrott. Vi startade vid niotiden efter en härlig tre-rätters middag och var tillbaka i vår lägenhet närmare midnatt. Det var en minst sagt magisk känsla att gå längs stranden i fullmånens sken. Långt bort i horisonten lystes himlen upp av blixtar. De flesta av öns många fåglar sov i sina nästen, men det gjorde inte sköldpaddorna – green turtles. På många ställen längs stranden klev vi över "traktorspår" och såg eller anade oss till sköldpaddor på väg upp ur eller ut i havet. Längre upp på sanddynerna hördes rasslet av sand när sköldpaddshonorna grävde djupa gropar till äggen.

För att inte störa var det förbjudet att ha ficklampa eller fotografera med blixten längs stranden. Men vi hade turen att träffa en av forskarna som tog oss med till en av sköldpaddorna som skulle börja lägga ägg. Honan dolde dock själva äggen väl. Forskningsstationen på Heron Island lär ha anor från 1940-talet och har forskare och studenter från hela världen. Märkning av bland annat äggläggande sköldpaddor inleddes för över 30 år sedan.

Minnena från Heron Island innehåller också mängder av fåglar, bland annat svart- och vit-huvud noddys. Vi hade ett bo alldeles utanför dörren och kunde beundra idoga föräldrars matning av ungarna. När vi sista dagen på ön tog ett dopp i havet för hjärtat upp i halsgropen. Plötsligt fick vi se mörka skuggor med ormliknande stjärtar i vattnet. Det visade sig vara ett stim med stora rockor – totalt ett 40-tal. Vi avstod från fortsatt badande. Kanske kan vi ta igen det när vi i januari 2017 gör ett nytt besök i Stora barriärreven – då på den lite mindre ön Lady Elliot Island. ★

ABEL TASMAN NATIONAL PARK

Den sista delen av vår rundresa på Sydön, som vi tidigare skrivit om i ett antal artiklar i tidningen, tillbringade vi på den norra delen av ön, runt Nelson och Abel Tasman National Park. Vi skulle fira jul hos goda vänner i Nelson så efter vår fantastiska valsafari i Kaikoura, som vi beskrev i förra numret av Down Under, körde vi norrut längs den östra kusten. Vi tog sikte mot Blenheim för att där vika av västerut mot Nelson.

Text & Foto: Tomas Eisner och Margot Garmelius

På vägen norrut ligger flera vingårdar. Nya Zeeland är idag ett ganska stort vinproducerande land. Produktionen av vin tog fart i mitten av 1970-talet och har sedan undan för undan växt till att idag vara en mycket välrenommerad och stor vinproducent som har många viner representerade på Systembolaget.

Det här området runt Nelson, som heter Marlborough, är en av de mest kända vinregionerna där Blenheim är den mest kända orten för vingårdar. Här hittar man kända vinmärken som Stoneleigh, Cloudy Bay och Marlborough Vineyards.

Från Blenheim gjorde vi en avstickare till Picton som ligger strategiskt placerad långt inne i en fjord på den nordöstra spetsen av Sydön. Härifrån går bilfärjan över till Nordön och huvudstaden Wellington och vi ville gärna titta på den lilla staden och färjeterminalen när vi ändå var i närheten. Staden är inte mycket att orda om, mer än att den faktiskt domineras av att färjan lägger till här.

Klimatet i denna region är mycket angenämt och faktum är att Nelson har flest soltimmar av alla städer på Nya Zeeland. Nelson är också en utmärkt bas för utflykter till bland annat Abel Tasman National Park.

Det är den minsta nationalparken på Nya Zeeland, men definitivt en av de mest populära. Nationalparken är känd för sina fantastiska gyllene sandstränder, natursköna vandringsleder, klippor och djupa, gröna skogar.

Department of Conservation som är den statliga myndighet som är ansvarig för alla nationalparker är förmodligen den största arbetsgivaren på Nya Zeeland. De gör ett fantastiskt jobb med att hålla naturen lättillgänglig för alla som vill komma ut i naturen och njuta, vandra, paddla eller åka båt. Man har anlagt många fina vandringsleder med hängbroar, vattenavrinning och allt underhålls på ett förnämligt sätt för att vara lättillgängligt och säkert för alla.

Kustleden i Abel Tasman National Park är 51 km lång och tar i sin

helhet 3 - 4 dagar att gå. Men med sjötaxi kan man bli avsläppt och upphämtad var som helst och man kan välja en lagom lång dagsvandring om man inte vill övernatta i något av de hus som byggts utefter vandringsleden. Förutom det faktum att man har så fantastiskt vackra och välskötta vandringsleder så finns det inte heller några giftiga ormar, spindlar eller andra kryp.

På självaste julafton vandrade vi den sträcka som anses vara den vackraste och därmed också den mest populära, mellan Torrent Bay och Medlands Beach. Det är en vandring på 7 km. Vi körde tidigt upp till den lilla byn Kaiteriteri där vi startade vår resa med sjötaxin som avgår från sandstranden. Det var bara att ta av sig skorna och vada till båten. Vi ville ju få så mycket tid ute som möjlig så vi såg till att komma iväg tidigt. Det är en ganska lång båtresa till Torrent Bay och på vägen ut stannade båten till vid Split Apple Rock, en sten som ligger ute i havet, en bra bit från land, och som ser ut som ett äpple, delat på mitten. Mycket märkligt. Vi fick också se flera sälar som lever utefter stränderna här. Vi blev sedan avsläppta vid Torrent Bay, och även här blev det att ta av sig skorna för att vada i land. Vandrigen tog oss upp längs vackra, fina stigar där även de som har svårt att gå kan ta sig fram. Vi gick genom en fantastisk växtlighet och stannade flera gånger vid de många utsiktspunkterna som fanns längs vägen. En av höjdpunkterna på vandrigen var hängbron över Falls River. En 47 meter lång hängbro som gungade och krängde ordentligt när vi gick över, men det är en härlig känsla högt

ovanför marken. När vi sedan kom fram till Medlands Beach kunde vi slå oss ned på den soliga sandstranden, mitt ute i ingenstans, tillsammans med några få andra människor som också väntade på båten. En härlig avslutning på en härlig vandring.

Julen firas på juldagen, så julafton är som vilken dag som helst. Vi bestämde oss ändå för att fira lite så vi gick till en bra restaurang på kvällen och efter middagen såg vi, till vår stora glädje och förvåning, att vi befann oss mitt i ett mycket fint julfirande med julsånger, levande ljus och tal. Stans invånare träffas nämligen varje år vid kyrkbacken på julaftons kvällen för att sjunga in julen tillsammans.

Juldagen var mycket varm, runt 27 grader och hög luftfuktighet, så lätta sommarkläder och festen utomhus blev ett måste. Ett typiskt julfirande är oftast inte så traditionsbundet men även här är det en släkt- och familjeangelägenhet. Lite kött och korv på grillen och en massa öl. Gärna med ett efterföljande dopp i havet.

På annandagen flög vi sedan vidare till Auckland för vidare färd till vänner på Nordön och senare till Australien.

Vi kan avsluta med att konstatera att NZ ligger långt bort, det är sant, men när man väl kommer dit är det enkelt att resa runt. Folk är mycket trevliga och intresserade av dig som gästande turist. Dessutom så otroligt vackert och det finns mycket aktiviteter för den som vill ha det. ★

Jordskalv på Nya Zeeland

Text: Åsa Duffy

Den 14 november väcktes vi på Nya Zeeland av kraftiga jordskalv. Många tog skydd under dörrposter och sängar och frågan som många hann tänka under dessa två minuter var "is this the big one"? Trots att skalven var kraftiga, det första med magnituden 7,8, har endast två personer rapporterats döda varav den ena i en hjärtattack, illa nog för de drabbade familjerna och nära släktingar. Skalvet hade sitt epicentrum nära den södra öns östkust men kändes över stora delar av landet även i Auckland.

I den lilla kuststaden Kaikoura, inte långt från skalvets epicentrum, råder total ödeläggelse. Kaikoura blev och är till stor del fortfarande helt isolerad efter att telekommunikation och elledningar slagits ut. Flygfoton visar hur jordbävningen slitit upp järnvägsräls strax utanför staden och kastat iväg den tio meter. Hundratals människor fick tvingas sova på evakueringscenter och de kraftiga regn som kom efter jordbävningen gjorde att det blev fler kraftiga jordskred. Ytterligare flygfoton som vi sett världen över, även i Sverige, var några kor i närheten av Kaikoura som blev helt isolerade på en liten ö av gräs sedan marken runt dem helt försvunnit. De var en ko och hennes två kalvar men samtliga räddades och är nu förda till säkerhet.

Hundratals människor fick sova på evakueringscenter sedan de tvingats lämna sina förstörda hem. Hela 100 000 jordskred har rapporterats från norra Canterbury och södra Marlborough, enligt New Zealand Herald. De stora jordskreden har brutit land- och järnvägsförbindelserna och man lider av efterskalv och bristen på rent vatten. Staden har 2 000 invånare och då skalvet inträffade fanns där 1 200 turister som nu har evakueras med militärplan och helikoptrar. De strandade turisterna tillsammans med lokala evakuerade människor fick innan evakueringen äta sig mätta på crayfish, en slags hummer fast utan klor, som donerats av ett fiskeri i Kaikoura. De blev väl omhändertagna av frivilliga och hjälparbetare innan de efter två dygn kunde evakueras. I Wellington kändes skalvet rejält och flera byggnader har påverkats, varav ett högt hus kommer att tas ner. Det säkra går före det osäkra så skolor och en hel del affärer höll stängt på många platser i norr på Sydön. Detta för att försäkra sig om att det var säkert att vistas i dem igen efter skalvet. När vi väl hade andats ut efter att moder jord skakat loss har det fortsatt med hundratals efterskalv. Några så kraftiga som magnituden 6.2. Det är ett mirakel att inte fler omkom och tur var kanske att skalvet ägde rum vid midnatt och inte mitt på dagen. Mätningar som gjorts har visat att det kraftiga skalvet flyttat landet två meter norrut här på södra ön. Skalvet var så kraftigt att havsbotten drogs upp två meter över marken vilket gjort märkliga formationer. Omfattningen av denna höjning är inte analyserad men utan tvekan har de drabbade områdena fått stora förändringar som också kommer att påverka det marina livet. Återhämtningen kan ta flera år. Djurexperter befarar också att den stora valkoloni som finns i vattnen utanför Kaikoura kan ha påverkats. Havet här är nämligen idealiskt för valsafari och hela samhället lever på turism och det finns flera operatörer som nu är oroliga för framtiden. Lyckligtvis fick vi veta att valarna, som skrämdes bort av jordbävningen, sakta har börjat återvända. Valar tycker inte om det oljud som ett jordskalv ger ifrån sig. På något sätt verkar det störa dem så att de ger sig ut långt till havs men det finns även risk att de kan stranda på land.

Förhoppningsvis kommer samtliga nu tillbaka. En sälkoloni förlorade sin häckningsplats vid Ohau Point då den förstördes av ett jordskred. De kommer dock enligt djurexperterna att hitta en ny plats. Värre är det nu för turistindustrin i Kaikoura då inga turister eller andra besökare kommer att kunna ta sig dit på månader då vägarna blivit så förstörda av stora jordskred. Man överväger i nuläget om det ens kommer att bli så att man reparerar highway 1 eftersom kostnaderna kommer bli enorma. Istället ser man nu över lite olika alternativ. Detta kommer få förödande konsekvenser för turistindustrin då 80 procent av den lilla stadens affärsliv bygger på just turister. Många svenskar som är på väg till Nya Zeeland för semester frågar nu på sociala medier om det är tryggt att åka hit överhuvudtaget. Jag skulle svara ja på den frågan. Det finns så många platser runt om i världen som är betydligt farligare att åka till och vi måste låta livet gå vidare. Nya Zeeland drabbas av över 15 000 jordskalv om året men av dem är det bara cirka 200 som är kännbara. Nya Zeeland ligger på förkastningslinjen mellan två tektoniska plattor, Australiens och Stilla havets. Linjen går emellertid öster om landets norra ö och väster om dess södra. I det här området som nu drabbades finns ingen sådan förkastningslinje och därför oroar sig forskare över att det här skalvet kan sätta press på förkastningslinjen mellan de båda tektoniska plattor som Nya Zeeland gränsar varför en betydligt kraftigare jordbävning skulle kunna utlösas men inget vet när. Annan information vi tagit del av är att forskarna nu säger att södra öns östkust är "betydligt mer riskabel än man tidigare trott" och att detta troligen kommer att innebära att nya byggregler kommer att tas fram. Två stora förkastningar delar öarna och dessa fortsätter upp genom nordön och delar bland annat huvudstaden Wellington mitt itu. Hade man haft tillgång till dagens geo-information redan år 1840 så tror jag inte att man skulle byggt staden just där, mitt i en kraftig förkastningszon. Landet är uppdelat på flera "plattor" vilka rör sig åt olika håll och jordbävningar är helt oundvikliga, det är frågan om "när" och inte "om". År 2010 drabbades Christchurch på Sydön av ett skalv med magnituden 7,1 och det orsakade stora skador men utan några dödsfall. Fem månader senare var det dags igen och Christchurch drabbades av en av Nya Zeelands värsta katastrofer någonsin och 185 personer miste livet. Det allra värsta skalvet drabbade staden Napier 1931 och staden totalförstördes och 258 människor omkom. Exakt förutsägelse av kommande jordskalv är för närvarande inte möjligt. Våra byggnader är dock anpassade till naturens krafter och forskare här ligger långt framme då det gäller tillämpning av geologisk information. Det går förhållandevis snabbt för oss här på Nya Zeeland att återgå till det normala livet efter sådana här jordskalv. Det går helt enkelt inte att gå runt och oro sig i otid. Myndigheterna uppmanar folk att vara förberedda och det försöker de allra flesta vara. Vi liksom många andra har förnödenheter hemma för en vecka. På nätet finns flera sajter med information om hur man kan förbereda sig för en stor jordbävning. Ficklampor, konserver, batteridrivna radio, regnkläder och mediciner är bara några av sakerna som invånarna uppmanas ha tillgängliga hemma. När det oförutsägbara väl inträffar finns det inte mycket mer vi kan göra än att ducka, ta skydd under en säng eller ett bord och hålla i sig. ★

Text & Foto: Åsa Duffy

Nya Zeeland – en seglarnation

Nyzeeländare har alltid varit duktiga seglare och båtbyggare.

Om man granskar världens bästa seglarbesättningar finner man att de ofta består av en eller flera nyzeeländare ombord. För ett så litet land som Nya Zeeland så är de oproportionerligt representerade vid större seglingsevenemang världen över. Under årens lopp har Nya Zeeland tagit hem många internationella priser i de allra största tävlingarna däribland Americas Cup, Whitbread Race, Admiral Cup, Kenwood Cup och Southern Cross Cup. Nyzeeländska seglare har tagit hem över 60 världstitlar och segling är också en av landets mest framgångsrika olympiska sporter. Det finns inget enkelt svar på hur det kommer sig att det blivit en sådan succé men kanske ligger det något i att många barn lär sig segla från tidig ålder. Det hålls många regattor runt om i landet för både vuxna och barn och den marina industrin är stark i landet. Eftersom Nya Zeeland består av två öar i Stilla havet spelar det kanske in att maritima traditioner är djupt rotade här. Detta från de tidigaste polynesiska nybyggare som tog sig över det mäktiga Stilla havet och inte minst de äventyrliga européer som tog sig hit från andra sidan jordklotet.

Läget gjorde ju tidigt att landet var beroende av havet för handel och kommunikation och nyzeeländare tvingades bygga sjödugliga, tillförlitliga båtar och därför kom de att utveckla en djup förståelse för sjömanskap. Auckland är känd som "The City of Sails", och det sägs att det finns fler båtar per capita i Nya Zeeland än någon annanstans i världen. Nya Zeeland är också känt som en nation av gör-det-självare och hemmabygda båtar är vanliga. Till skillnad från andra delar av världen, har segling i Nya Zeeland aldrig varit en elitistisk strävan. Många av Nya Zeelands bästa seglare började sin karriär i båtar som de byggde hemma på bakgården eller i garaget. Den nu avlidna men kanske mest kända seglaren Sir Peter Blake som haft flera framgångar i Americas Cup, Whitbread och Jules Verne trofé, testade sin mors tålamod och sägs ha förstört hennes rabatter genom att bygga sina första båtar i familjens trädgård. Det finns flera andra seglare som berättar liknande historier. Peter Lester, chef för Yachting Nya Zeeland, kom från en liknande bakgrund och fortsatte också han med att skörda internationella framgångar. Han menar att närheten till havet för i stort sett alla i landet, ett varmt klimat och möjligheten att kunna segla året om har spelat en stor roll för utvecklingen av duktiga seglare. Här är det en naturlig del av livet att

vara på stranden och utnyttja alla möjligheter till olika vattenaktiviteter. Yachting Nya Zeeland försöker ständigt identifiera nya unga talanger på de regattor som de driver tillsammans med över 120 båtklubbar i landet. Många menar också att mycket av framgången inom segling handlar om P-klass jollen, en typ av jolle som är en populär träningsbåt och som byggdes här på Nya Zeeland på 40-talet. Så gott som alla stora namn inom segling har seglat med den här båten. Det är en mindre jolle på drygt två meter som är utformad att seglas av en person. Det är en mycket svår båt att segla och många menar att det är själva hemligheten bakom de duktiga seglarna. Från P-jollen utvecklades en rad andra båtar som seglats under de olympiska spelen. ★

Värt att veta

En av landets mest framgångsrika seglare som vunnit Americas Cup flera gånger var Peter Blake och han ledde sitt land till flera segrar i Americas Cup. Blake sköts och dödades av pirater på Amazonfloden den 5 december 2001. Han belv 53 år gammal.

Nya Zeelands åtta OS-guld rankar dem som nionde på listan över de mest framgångsrika olympiska seglingsnationerna. Med ytterligare fem silver och fem brons, är segling Nya Zeelands tredje mest framgångsrika olympiska sport.

Nya Zeeland har nästan 16 000 km kust så ingenstans är man långt från havet.

Det finns mer än 120 anslutna båtklubbar i Nya Zeeland - och mer än 300 000 medlemmar i ett land med en befolkning på 4,3 miljoner människor.

Nyckeldestinationer för en båtsemester i Nya Zeeland är Bay of Islands, Auckland Haurakigolfen, Picton och Marlborough Sounds.

Nyheter & MEDLEMSFÖRMÅNER

Besök vår hemsida www.australien-nyazeeland.se eller vår Facebook-sida www.facebook.com/ausnzfs för aktuella föreläsningar, föreningsmöten och evenemang.

Australiska Nyzeeländska Vänskapsföreningen önskar God Jul och Gott Nytt År!

Oavsett om ni befinner er i värmen Down Under eller i kylan i Sverige vill vi önska er God Jul och Gott Nytt År. Vi hoppas att ni vill fortsätta vara medlemmar i vår förening även 2017 och att vi tillsammans kan utveckla föreningen på bästa sätt. www.australien-nyazeeland.se

2018 Invictus Games to be held in Sydney

Prince Harry has announced that the 2018 Invictus Games will be held in Sydney, Australia. The fourth Invictus Games will be held from 18-29 October 2018 and will see over 500 wounded, injured and sick servicemen and women compete from 17 different countries. invictusgames2018.org

Ny bilderbok av Marc Martin - en av Australiens främsta illustratörer

En flod är översatt av Elin Svahn och utgiven av Mirando Bok. På förlagets hemsida kan du läsa mer om Marc Martin och hans bilderböcker. www.mirandobok.se

Seppeltsfield named Global Best of Wine Tourism Services

Barossa Valley estate Seppeltsfield has been awarded Global Best of Wine Tourism Services at the 2017 Great Wine Capitals awards held in Portugal. South Australia is a new member to the Great Wine Capitals network this year. www.ultimatewineryexperiences.com.au/wineries/seppeltsfield-wines

INXS' Michael Hutchence Celebrated in Upcoming Film Doc

Magnetic INXS frontman Michael Hutchence, who died in 1997, will be the focus of a new feature-length documentary produced by Universal Music Group and Oscar-winning production company Passion Pictures (Searching for Sugar Man). Australian filmmaker Richard Lowenstein, the Australian filmmaker who collaborated with INXS on several music videos including "What You Need," will direct the film.

Inreseförbud på livstid för den som kommer med båt till Australien

Asylsökande som kommer till Australien över vattnet kan i framtiden få portförbud på livstid till landet. Den nya, striktare lagen ska presenteras i parlamentet i december. Portförbudet skulle gälla turister, arbetsresenärer och till och med makar till australiensiska medborgare. Det behövs ännu

tydligare signaler, sade Australiens premiärminister Malcolm Turnbull.

Strandsatta kor räddade i Nya Zeeland

De tre numera världsberömda korna räddades efter att ha varit fångade på en liten gräsplåt som uppstod under jordbävningen i Nya Zeeland. Jordskalvet med magnituden 7,8 inträffade nära Christchurch i Nya Zeeland.

Australienresor tipsar: Australian Open 2017

Planerar du att besöka Melbourne i januari? Då har du möjlighet att se årets första Grand Slam turnering där världens bästa tennisspelare deltar. Besök Melbourne och upplev den fantastiska atmosfären. Turneringen spelas 16-29 januari 2017. Vi har paket med biljetter och hotell. www.australienresor.se

My Planet tipsar: Upplev fantastisk natur i Nya Zeeland

Vi hjälper dig att skraddarsy din resa till natursköna Nya Zeeland! Här får du uppleva fjordar, glaciärer, vingårdar och valsafari bland mycket annat. www.mypplanet.se

Organisationsmedlemskap

i Vänskapsföreningen Australien / Nya Zeeland

Nu är det möjligt för organisationer, föreningar och olika typer av samman slutningar att bli medlemmar i Vänskapsföreningen Australien/Nya Zeeland. Organisationsmedlemskapet innebär att organisationen erhåller ett visst antal av medlemstidningen Down Under. För mer information kontakta ordföranden Erwin Apitzsch erwin.apitzsch@australien-nyazeeland.se

Australiska Nya Zeeländska Vänskapsföreningen i samarbete med Studieförbundet

Är ni minst tre personer och intresserade av något ämne kopplat till Australien eller Nya Zeeland. Starta en studiecirkel hos vår samarbetspartner Studieförbundet. Kontakta ditt lokala kontor för information om vad ni kan få hjälp med. www.studieforamjandet.se

Swedes in Australia

Idén bakom Swedes In Australia är att hjälpa Australien-intresserade svenskar att förstå hur det funkar att resa och bo i Australien, samt att göra det lättare för Australiensvenskar att hitta och lära känna varandra.

www.swedesinaustralia.com

Åsa Duffy

föreningsambassadör på Nya Zeeland

Vänskapsföreningens ambassadör på plats i Auckland, Nya Zeeland. Som medlem i AUSNZFS kan du ställa frågor till Åsa. duffy.asa@gmail.com

Text & Foto: Ebba Dalqvist

PERTH – en stad med många sidor

Perth är den största staden i västra Australien, belägen vid floden Swan River och nära kusten. Staden, som har omkring två miljoner invånare, tornar upp sig med skyskrapor som ger något av ett storstadsintryck vid en första anblick – men småstadsskärmen visar sig snart. Jag är på utbytetermin vid University of Western Australia, och har haft fyra månader på mig att lära känna Perth. Här är mina bästa tips:

Centrala Perth

Bortom skyskraporna i kontorsområdet St Georges Terrace, där alla har kostym och viktiga jobb, döljer sig krokiga gränder med gatukonst och väggmålningar, och otaliga små kaféer, kaffeställen, gallerier och presentbutiker. Många av dessa är centrerade i stadsdelen Northbridge, som är välkänd för sina många matställen och hipa hål-i-väggen-kaféer, men det finns även gott om dem i centrum. De många stadsdelarna har alla sin charm – gator fyllda med butiker och restauranger och kantade av mindre hus i europeisk stil i Subiaco, och ett universitetsområde med ytterligare kaffeställen i Crawley och Nedlands. Vill man uppleva lite mer natur och avkoppling bjuder Kings Park och Matilda Bay på vackra promenadsträckor. Där kan man få syn på flera olika sorters fåglar, och om man har tur kan man till och med få se delfiner i Swan River. Kings Park har en stor botanisk trädgård och utikspunkter med en fantastisk vy över staden, framförallt när det är mörkt. Nära centrum, mitt emellan två stora, vältrafikerade vägar, ligger John Oldham Park, där man kan skymta svarta svanar och ormhalsköldpaddor. Förutom att prova olika små kaffeställen var min bästa upplevelse i centrala Perth takterrassbion (Rooftop Movies, \$16) i Northbridge, som under sommaren erbjuder bekväma sittpuffar framför en stor skärm för en mysig kväll. Under den australienska vintern är det väldigt svalt, med temperaturer kring enstaka plusgrader på morgonen och kvällen, men när väl sommaren kommer blomstrar såväl träden som utomhusaktiviteterna!

Längs med kusten ligger de stora stränderna på rad – från Cottesloe beach i söder till Scarborough beach i norr. När vinden ligger på kan vågorna bli ganska stora, och det är inte ovanligt att se folk som surfar och kitesurfar. Gatorna som följer strandsträckan kantas av kaféer och matställen för den som vill spendera en heldag på stranden.

Vill man se kängurur på nära håll ligger Heirisson Island en kort bussresa och promenad från centrala Perth. Här finns det ett antal bofasta kängurur, och de är så vana vid turister att de inte har något emot att bli fotograferade. Det finns gott om kängurur i nationalparkerna i Western Australia, men om man inte har möjlighet att ta sig dit är Heirisson Island ett bra alternativ.

Runt om Perth

En av de bästa sakerna med Perth är att kollektivtrafiken är billig. Med ett TransPerth busskort kan man ta sig runt på både bussar och tåg i Western Australia, och även om det kan vara svårt att ta sig någon längre sträcka finns det ett par ställen runt omkring Perth som är väl värda ett besök. Fremantle är en ort strax söder om Perth med mycket charm. Här kan man gå på marknad varje helg för att köpa souvenirer eller äta något gott, få en guidad tur på ölbryggeriet Little Creatures (som för övrigt serverar fantastisk pizza), äta fish and chips nere vid hamnen, besöka Fremantle Prison, eller helt enkelt bara strosa runt på de små gatorna. Det är ofta evenemang och konserter på gång, och den alternativa kulturen har gjort Fremantle till ett populärt utflyktsmål och ett av mina favoritställen. Området Midland öster om Perth tar man sig lätt till med tåg, och kan med fördel användas som utgångspunkt för två destinationer. Man kan ta sig till fots eller med bil till området Swan Valley, där flertalet vingårdar bjuder på gratis vinprovning. Man kan också ta sig vidare med buss till John Forest National Park, som har vackra vandrings slingor i olika längder bland Perth Hills. Här finns också möjlighet att få se kängurur på nära håll. Rottne Island är ett av de mest populära och omtalade utflyktsmålen i närheten av Perth. För att ta sig hit åker man med båt från hamnen i Fremantle, och när det är säsong kan man ibland få syn på knölvalar från båten. Ön är nog mest känd för sina quokkas, eller kortsvansvallaby som de kallas på svenska. Dessa små pungdjur kallas även för världens gladaste djur, eftersom det ser ut som att de alltid ler. De finns över hela ön, men de som är i närheten av färjeläget och restaurangerna är ganska tama och har ofta inget emot att vara med på bild. Det finns även vackra stränder där man kan snorkla, och ön upplevs bäst med cykel som kan hyras för en halv- eller heldag. Längre söderut ligger Penguin Island, och hit tar man sig med en kort båttur från Rockingham. Utöver fiskmåsar och ödlor är ön hem för en koloni dvärgpingviner. De kan vara svåra att få syn på då de flesta är ute och jagar fisk under dagtid, men i besökscentret kan man få se på när djurskötarna matar de tio dvärgpingvinerna som blivit omhändertagna efter att ha blivit skadade eller föräldralösa när de var små.

Det finns mycket mer att se runt om Perth, och längs hela västkusten. Har man tillgång till bil kan man med fördel ha Perth som utgångspunkt för att utforska de vackra stränderna i söder i Albany, Denmark och Esperance, eller de många nationalparkerna i norr – Yanchep, Kalbarri, Ningaloo och Karijini, som alla bjuder på fantastiska vyer. Västra Australien är väldigt annorlunda från östkusten – och väl värt ett besök! ★

ROADTRIP ESSENTIALS

Text & Foto: Ebba Dalqvist

Att hyra en bil och campa är kanske det bästa sättet att uppleva Australien – framförallt på västkusten där avstånden mellan de små samhällena ofta är långa, och det dessutom är markant avsaknad av kollektivtrafik. Att göra en veckas roadtrip för att besöka några av de många nationalparkerna i väster är vanligt bland såväl utbytesstudenter som turister. Precis som när man backpackar kan man välja helt själv på vilken nivå man vill lägga sin resa – bo i tält med enklast möjliga mat, hyra en campervan där man kan sova i bilen och ha med kylväska, eller sikta in sig på att bo på vandrarhem för mer bekvämlighet. För att få till en perfekt roadtrip finns det dock ett par saker som är viktiga att tänka på innan man ger sig iväg:

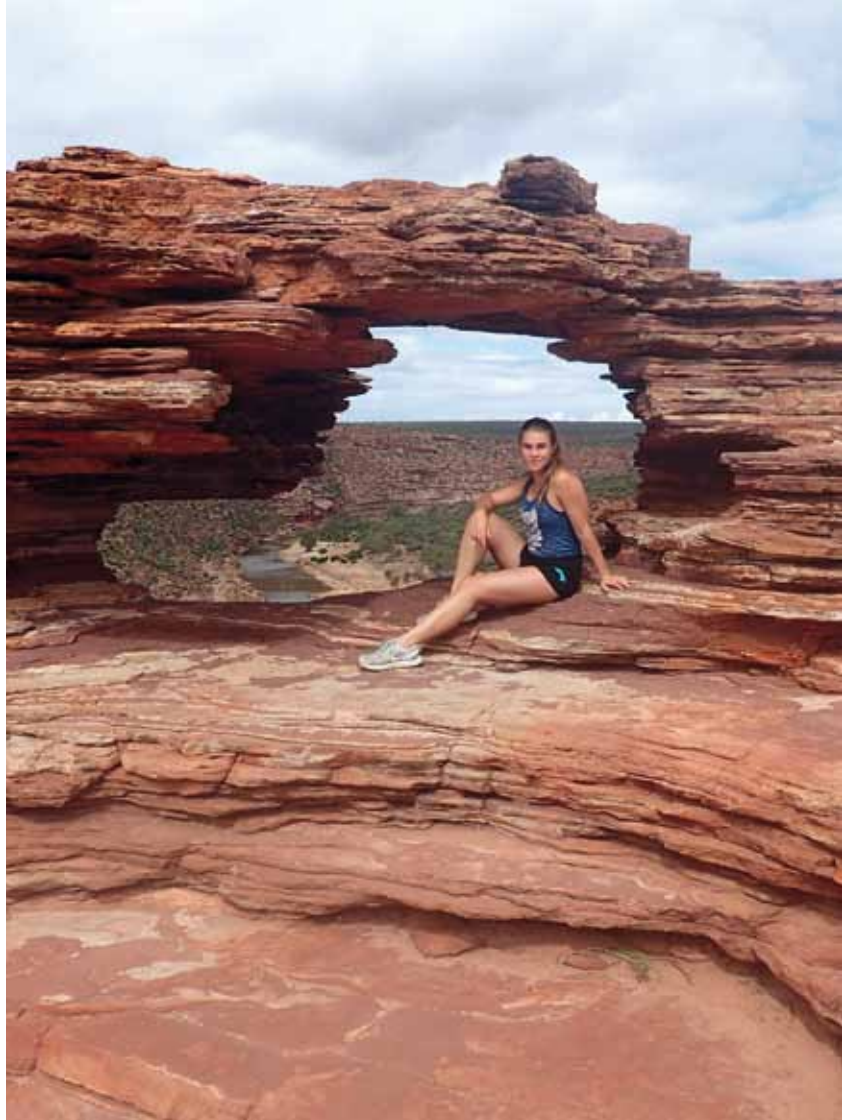
1. Utrustning:

Först och främst – vilken bil, och hur stor? Eftersom vi var åtta tjejer totalt som åkte iväg hade vi två bilar med fem säten i varje. Det var inte helt enkelt att packa in allting på ett bra sätt, så jag kan rekommendera att resa med lätt packning. De vanligaste hyrbilarna har 2-hjulsdrift, så man får vara försiktig om man också planerar att ta sig runt på mindre grusvägar. För resterande utrustning åkte vi till lågprisaffären K-mart för att bunkra. Ficklampor behövs då solen generellt är uppe mellan 6-18, och det inte är

alla rastplatstoiletter som har lampa. Med det sagt, får man se många fantastiska soluppgångar och solnedgångar. Värt att notera är också att det är rekommenderat att endast köra i dagsljus, vilket är ungefär tolv timmar mellan sex på morgonen och sex på kvällen. När det är mörkt, samt i gryning och skymning, är det vanligt med kängurur på vägen.

2. En plan:

Vi hade stor hjälp av appen Campermate, som vi kunde använda offline när vi hamnade i radioskugga (vilket vi gjorde ganska ofta) för att hitta campingplatser såväl som offentliga duschar och toaletter samt vattenstationer. En plan över vilka platser man vill besöka och vad man vill se är också bra att ha i förväg, framförallt om man har ett begränsat antal dagar – vi hade ett ganska strikt tidsschema för att hinna med allt på åtta dagar. Bland våra planerade destinationer fanns Kalbarri, Monkey Mia, Coral Bay och Karijini. I Kalbarri finns den kända stenformationen Nature's Window (Naturens fönster) och vandringslingor längs med kusten. Monkey Mia och Coral Bay är kända för sina vackra stränder. I Monkey Mia kan man se delfiner på nära håll, och i Coral Bay kan man se både fiskar och sköldpaddor när man är ute och snorklar. Karijini erbjuder vattenfyllda raviner där man kan bada, vandringslingor och berg man kan bestiga.

– på upptäcktsfärd med bil längs västkusten

3. Mat och snacks:

Uttrycket ”hangry” är nog välkänt för många – att bli arg och irriterad när man är hungrig. Eftersom man lever ganska tätt inpå varandra under dessa omständigheter såg vi alltid till att ha bunkrat upp med mat och snacks som lätt kunde ätas på vägen (frukost i bilen för att snabbt komma iväg på morgonen) och utan att värmas upp (när vinden var som värst vissa kvällar och vi knappt kunde få spisen tillräckligt varm för att koka pasta). Bröd, jordnötssmör, smaksatt tonfisk på burk och diverse andra konserver med grönsaker och bönor att äta till pastan på kvällen siktade vi in oss på, och till mellanmål hade vi nötter, müslibars och flingor. Det finns flera bensinmackar och matbutiker längs vägen, men priserna stiger med avståndet.

4. Gott sällskap:

Se till att ha många olika kvaliteter och styrkor för att kunna komplettera varandra under alla tänkbara situationer som kan uppstå. Att ha någon som är duktig på att byta hjul när man får punktering, till exempel, är väldigt användbart. Komplettera sedan med någon som är duktig på att köra, en annan som är duktig på att navigera och någon som är bra på att laga mat och diska. Ta med någon som kan bränna CD-skivor med alla

era favoritlåtar och någon som gärna sjunger med utan att vara blyg. Ha någon som är duktig på att peka ut djur från bilfönstret (om man har tur kan man få syn på emuer och kängurur längs med vägen, och delfiner och valar längs med kusten) och någon som vet hur man får till de bästa bilderna. Och ha någon som är bra på att packa bilarna så att föraren fortfarande kan se ut genom bakrutan. I vår grupp hade alla sin roll, och det visade sig vara en bra kombination av personligheter.

5. Äventyrlust:

På en sådan här resa finns alla möjligheter till äventyr – vandringar, bergsbestigning, simturer i raviner, vattenfall och snorkling. De många nationalparkerna i Australien bjuder på såväl fantastiska utkikspunkter och vandringsleder som vackra stränder och ett rikt djurliv (även om djuren ibland kan vara svåra att få syn på). Min absoluta favorit under vår roadtrip var att bestiga Mount Bruce i Karijini National Park. Med en höjd på 1 235 meter, näst högsta toppen i Western Australia, fick vi en vacker utsikt över omgivningarna. Västra Australien bjuder på ett härligt, annorlunda äventyr som man sent glömmer! ★

VERKLIG- HETEN KAN ÖVERTRÄFFA DRÖMMAR

Text & Foto: Monique Brynnel

*Det finns ett ordspråk som säger:
"Drömmar kan bli verklighet".
Mina livsupplevelser får mig att säga:
"Verkligheten kan överträffa drömmar."*

Vem hade kunnat tro att jag skulle:

1. Sjunga huvudroll med Joan Sutherland i den 1:a TV-direktsändningen från Sydneyoperan.
2. Bli erbjuden flera huvudroller på Sydneyoperan av Richard Bonyng.
3. Bli "star"-gäst i sju Nyårsaftonskonserter på Sydneyoperan.

Allt detta hände på grund av en ännu större händelse i mitt liv. Mötet med den australiensiske tenoren i Kiel 1969, vars röst jag råkade höra när jag studerade i Wigmore Halls i London 1962.

Mer om detta i min biografi *Mitt musiska Liv*.

Ett stipendium tog mig till sångstudier i Wigmore Hall, London 1962. En dag, när jag satt och väntade på att börja min lektion, hörde jag en härlig tenorröst från en av studiorna. Rösten gick på något underligt sätt direkt in

i mitt hjärta. Jag råkade höra samma röst flera gånger under de tre månaderna jag hade lektioner på Wigmore Hall – men fick aldrig möjlighet att se röstens ägare. Sju år senare, 1969, var jag engagerad att sjunga huvudrollen i en uppsättning av *Glada Änkan* på Staatstheater am Gärtnerplatz i München. Teatern höll på med en ombyggnad som tyvärr tog längre tid än beräknat, så produktionen blev förskjuten ett år. Min agent organiserade då ett engagemang för samma roll i en ny produktion av *Glada Änkan* på Operahuset i Kiel.

Ledningen på Operahuset hade emellertid ett problem. Deras tenor, som de planerat skulle sjunga den manliga huvudrollen, vägrade att göra så. Han hade sjungit Danilo mer än någon annan sångare i hela världen – och han var helt enkelt uttråkad av rollen. Så – om det skulle bli en föreställning eller inte berodde nu på om de kunde hitta en annan tenor. Under tiden skrev jag på ett kontrakt för deras Änka. Några veckor senare delade jag kupé med en man på ett tåg från Hamburg till München. Efter en stund började vi prata. Han var också sångare. Jobbade på Operahuset i Kiel. Var bäste vän med tenoren som nekat att göra *Glada Änkan*!

På något sätt måste jag ha gjort ett gott intryck på sångaren för bara några dagar senare ringer min agent och meddelar mig att tenoren i Kiel accepterat rollen och repetitionerna skulle börja den 2 Januari 1969.

Efter att ha firat nyårsaftonen 1968 i Göteborg tar jag färjan till Kiel nästa dag. Anländer till första musikaliska repetitionen på Operahuset klockan 10.00 den 2 januari. Möter min motspelare, den australiensiske tenoren Jon Weaving. Min blivande man och far till min son. Kärlek vid första ögonkastet? Kanske det... vad jag minns är att jag var mer än nervös. Det var mitt första engagemang på tyska scener.

Vad jag också minns är att jag någon månad senare viskar i Jons öra "Let's get married" under en av våra föreställningar när Jon och jag dansar Änkevalsen. Han sa "Ja"! Och - "the rest is history"!

Som sagt - vi gifte oss i London, 1969. Vår son Jack föddes 1974 - också i London. När Jack var fyra år bestämde sig familjen Weaving att det var tid att börja ta livet litet lugnare och flytta till Australien, Jon's "homeland".

AUSTRALIENABC TV i Melbourne engagerade Jon och mig för en musikalisk TV-serie, *Monique and Jon*. Vi bokade flyget för avresa från München den 2 augusti 1971. Har inte räknat hur många gånger jag åkt fram och tillbaka mellan polerna. Men - ett är säkert - varje gång jag tillbringar de över tjugo långa och uttröttande timmarna i luften säger jag till mig själv - "Aldrig mer!". Min son Jack och sonson Björn bor i Melbourne, vilket gör att jag även idag måste "ge mig iväg upp i luften" då och då. Funderar på att skaffa mig en luftballong. Well, vi landade i Melbourne - helskinnade. Men urlakade. Och förvåntansfulla. Det första som slog mig när jag gick ur planet var hur klar och ren luften var. Det andra som jag reagera på var hur naturliga människorna på flygplatsen verkade. Några gick till och med omkring i pyjamas. OK - det var sen eftermiddag.

Vänner mötte oss. En journalist frågade mig: "Where are you going to die?"; när jag hämtat mig - "Maybe Sweden..."; "But you've just arrived from Sweden!". Jon tog mig åtsidan - "Where are you going today?"

Så - om du funderar på att fara till Sydpolen - ta mitt råd och be-

kanta dig med australiensisk engelska inför ditt besök där.

Melbourne påminner om Göteborg; Landets stad nummer två, ligger vid kusten, teatrar, muséer, spårvagnar, många restauranger - en familjestad. En stor del av befolkningen bor i villor. Extra fascinerande är att knappt något hus är likt det andra. Inte många radhus - åtminstone på 70-talet. Australien är en gigantisk kontinent. Att till exempel vandra långa sträckor på en strand utan att stöta på någon är en ljuvlig upplevelse. I stan kan man ha på sig vad man vill - ingen bryr sig. Fotboll. Jag såg min första australiensiska fotbollsmatch och blev totalt "knocked out"! Tagen med storm! Spänning, energi och entusiasm. Fantastiskt helt enkelt. Och - inga "trakasserier" som i Europa.

Filmningen av *Monique and Jon* var lyckad och programmen sändes några månader efter vi återvänt till Europa. ★

En journalist frågade mig:
"Where are you going to die?",
när jag hämtat mig - "Maybe Sweden...",
"But you've just arrived from Sweden!"
Jon tog mig åtsidan
- "Where are you going today!"

Så - om du funderar på att fara till Sydpolen
- ta mitt råd och bekanta dig med australiensisk
engelska inför ditt besök där.

BLI MEDLEM / FÖRMÅNER

Bli medlem i Vänskapsföreningen och utöka dina kunskaper om länderna, inte bara som rese mål, utan också om bland annat kultur, historia, sport, vin, studier, arbete och hur det är att leva i Australien och Nya Zeeland. Det är också ett forum för medlemmarna att dela egna reseupplevelser med andra med samma intresse.

Medlemsförmåner

Som medlem erhåller du förutom vår medlemstidning även förmånen att kunna ställa detaljerade frågor till föreningens ambassadörer. Vi presenterar fler tillfälliga och långvariga förmåner på vår hemsida www.australien-nyzeeland.se

Bli medlem

Inbetalning av 200 SEK till PlusGiro konto 54 81 31-2. Var vänlig ange namn, ev. medlemsnummer och e-postadress. Vi arbetar konstant med att skaffa flera och bättre fördelar för dig som medlem. Utöver medlemstidningen Down Under, hemsidan och deltagande i olika arrangemang runt om i landet, kan du som medlem få en rad olika rabatter hos olika samarbetspartners.

**MEDLEMSKORT
2017**

NAMN: _____

www.australien-nyzeeland.se

B

Vill du skriva en artikel för **DOWN UNDER?**

Har du rest, studerat, arbetat eller
upplevt något intressant med koppling
till Australien och Nya Zeeland?

Kontakta oss via **www.australien-nyazeeland.se**

